

Beeld/spraak

Herman RICOUR/Jozefien VAN HUFFEL

HAREN | De Brusselse deelgemeente Haren huisvest industrie en bedrijven, maar ook de dorpskern rond de Sint-Elizabethkerk. Tijdens de dorpsfeesten waanden men zich bij momenten veeleer op het platteland dan op negen kilometer van het hart van de hoofdstad. De pastorale raad deelde polderperen uit en wie het gewicht van de trekpaarden raadde, won polderappelen. Zoals alle parochies bouwen ze aan een gemeenschap, op hun manier. Door te trekken en te werken. En soms ook door gewoon een glimlacht op te wekken.

Geweld, gemeld en geteld

ZieZoZorgen

Lieve SWINNEN

„ Een kind op de vier (23 procent) wordt in de jeugdbeweging geregeld belachelijk gemaakt, een op de vier voelt zich niet begrepen of verwaarloosd. Het zijn slechts twee cijfers uit een grootschalig onderzoek van het Vlaams Kinderrechtencommissariaat over geweld tegen kinderen en jongeren. Daarbij werd ‘geweld’ vooral benaderd vanuit het standpunt van de kinderen en de jongeren. Het gaat om hun klachten genoteerd door het Kinderrechtencommissariaat in combinatie met hun antwoorden op vragen over hun ervaringen met geweld in het gezin, op school en in de vrije tijd.

Ik las het rapport. Vooral de hoge cijfers in de schoolcontext vallen op evenals het geweld tussen minderjarigen onderling: 85 procent van de kinderen voelde zich al vernederd, fysiek geweld komt vrij vaak voor, meer dan een kwart van de kinderen wordt met opzet pijn gedaan. Eveneens vermeld zijn handtastelijkheden, gedwongen worden zich uit te kleden, gedwongen gekust en gestreeld worden. Maar ook de cijfers over geweld in de thuisomgeving en de vrijetijdscontext zijn niet te onderschatten.

Onze samenleving blijkt vooral doorspekt met verbaal geweld. Gevloek, geroep en bedreiging zijn blijkbaar voor veel kinderen en jongeren dagelijkse kost. Een kind krijgt echter vaak te maken met meerdere vormen van

geweld en dat in verschillende situaties. Het risico neemt toe bij maatschappelijk kwetsbare groepen (armoede, ziekte, eenoudergezin, stedelijke context). Frappant is daarnaast dat kinderen en jongeren voornamelijk hulp zoeken in hun onmiddellijke omgeving, professionele organisaties komen nauwelijks in beeld.

Als aanbevelingen worden vermeld: verbod op fysieke straffen, toegang tot de jeugdrechter voor minderjarigen, sterkere eerstelijns hulpverlening, kansarmoede aanpakken. Ook is extra aandacht noodzakelijk voor geweld tussen kinderen en jongeren onderling. Ze moeten geweld leren herkennen, durven melden en gepast reageren.

Toen ik vandaag Kaat op de raadpleging zag, werd dat alles concreet. In september begon ze in een nieuwe school, na veel voorbereiding. Het inlichten van de leerkrachten over Kaats probleem, het helpen organiseren, het toewijzen van een zorgleerkracht – alles was tot in de puntjes geregeld. Ik verwachtte enthousiasme, maar werd geconfronteerd met verdriet en twijfel. Op de speelplaats had notabene Kaats nichtje haar verteld dat men haar maar saai en vervelend vond, een ‘seut’. Het werd echt jennen, want Kaat mocht niet weten wie dat beweerde.

De tranen biggelden Kaat over de wangen, van onmacht en frustratie. Het is voor haar duidelijk: ze moet weg op

deze school. Inwendig vloekte ik: zo veel inzet die dreigt verloren te gaan, terwijl we echt wel de juiste school hadden gevonden! Voor Kaat plaatste ik het gebeuren in het juiste perspectief: kinderachtig gedrag van de ander, één mening waarvan nog niet duidelijk is wie ze deelt. Ik bleef echter vooral stilstaan bij Kaats gevoelens: de vernedering, het onrecht, de angst.

Soms lijkt een feit banaal, ‘seut’ genoemd worden bijvoorbeeld. De weerslag daarvan op iemand kan echter groot zijn. Ik realiseer me dat te veel kinderen en jongeren geconfronteerd worden met geweld en dat we misschien te licht over die dingen heen stappen. Relativeren met een „daar moet je toch tegen kunnen”, terwijl er misschien een nultolerantie zou moeten komen voor geweld, want geen enkele vorm van geweld is voldoende ‘onbeduidend’ om zomaar te verdragen. Vraag het aan ieder kind dat wordt gepest, thuis geweld ondergaat of ziet, vernederd wordt of bij wie grenzen niet worden gerespecteerd. Ze zullen je allemaal hetzelfde vertellen: „Ik durf het bijna niet te zeggen”, bang voor de boodschap: „Zo erg zal het wel niet zijn.”

Geweld – in welke vorm dan ook – is wel degelijk erg. Goed dat het Kinderrechtencommissariaat dat probeert duidelijk te maken. Nog beter wordt het als iedereen overtuigd is van het onrecht dat geweld is.„